

OPINIE ENERGIETRANSITIE

De energietransitie begint bij de mensen thuis

Grote maatschappelijke problemen, zoals de dichtslibbende wegen of de energietransitie, lossen we alleen op als we allemaal ons gedrag aanpassen, betoogt communicatie-expert Marc Oosterhout. In een korte serie laat hij zien hoe je dit voor elkaar zou kunnen krijgen.

Marc Oosterhout 9 maart 2020, 20:47

Zonnepanelen op het dak van Museum de Hermitage met uitzicht op Amsterdam. Beeld Raymond Rutting photography

Toen minister Eric Wiebes (Klimaat) zijn visie op de energietransitie presenteerde, had hij het niet over smeltende poolkappen en ernstige bosbranden. Nee, hij hield een realistisch verhaal over hoe Nederland deze transitie de komende dertig jaar tot stand kan brengen: burgers niet uit hun 'fossiele' auto's jagen, maar ze verleiden tot elektrisch rijden. Goed initiatief, maar hoe breng je dat in de praktijk?

Start

Best gelezen

Nieuws

Zoeken

Service

Want ondanks Wiebes' realisme was zijn verhaal voer voor een politiek gevecht – het gevecht tussen rechts en links. Wiebes was nog niet uitgesproken of de linkse partijen schreeuwden moord en brand over de verdeling van de lasten. De multinationals zullen de dans wel weer ontspringen, was hun conclusie. Een reëel punt, maar het probleem van politieke stellingname is dat het de kwaal eerder erger maakt dan dat het iets oplost. Want door te hameren op de kosten van de energietransitie, creëren we ook angst. Angst is een slechte raadgever als je mensen in beweging wilt krijgen.

1. Burger centraal

De energietransitie begint niet in de Tweede Kamer, maar bij de mensen thuis. Wat is de energiebehoefte van de burger? Als je mensen wil laten overstappen naar duurzame energie, dan moet de toegevoegde waarde daarvan kristalhelder zijn. En daar ligt het probleem: de boodschap is niet helder. We worden overspoeld met boodschappen over het belang van duurzaamheid, zoals onlangs de open brief van Rutger Bregman aan alle Nederlanders: Het water komt. Maar brengt dat de overstap naar duurzame energie dichterbij? Nee. Daarvoor hebben we een scherper inzicht nodig in de werkelijke beweegredenen van mensen.

2. Het conflict van de energie

Elk maatschappelijk probleem herbergt een conflict – een conflict tussen het verlangen van mensen en de werkelijkheid. Het verlangen naar energie is niet zo ingewikkeld: ook in de toekomst willen we er warmpjes bij zitten, met al onze vernuftige apparaten. We willen ongestoord het leven leiden dat we nu leiden. Daarvoor is in de toekomst wellicht meer energie nodig dan vandaag. Daar ligt ook de angst: is er in de toekomst wel genoeg energie? Een reële angst, die ons afhankelijk maakt. Dat geeft een ongemakkelijk gevoel: we verliezen de controle over ons leven. Dat mogelijke tekort aan energie zou voor velen een belangrijke aansporing kunnen zijn om over te stappen op duurzame energie.

3. Baas over jouw energie

Als je bezitters van zonnepanelen spreekt, dan is het vooral de onafhankelijkheid die hun een triomfantelijk gevoel geeft. Iij wekt de

Start

Best gelezen

Nieuws

Zoeken

Service

ligt misschien wel de grootste kracht van duurzame energie. Het gaat er niet primair om dat de energie duurzaam is, maar dat je zelf de regie hebt over je energie. Dat wil niet zeggen dat iedereen honderd procent zelfvoorzienend hoeft te zijn. Soms heb je geen plaats voor zonnepanelen, voor andere mensen zijn zonnepanelen weer te duur. Maar baas zijn over je eigen energie, maakt je onafhankelijk. Dat gevoel zou de trigger kunnen zijn om over te stappen naar nieuwe vormen van energie.

4. Mooie kansen

Hoe kunnen we mensen helpen baas te zijn over hun eigen energie? Dat is de kernvraag die de politiek moet beantwoorden. Wat kunnen we doen om mensen te stimuleren zelf hun energie op te wekken? Natuurlijk door het subsidiëren van zonnepanelen en warmtepompen, maar ook door mensen te stimuleren samen nieuwe oplossingen te zoeken. Denk aan de opzet van nieuwe coöperaties om samen met wijkbewoners energie op te wekken.

Ik las ook een mooi voorbeeld in het dorpje Ansen in Drenthe, waar de inwoners de handen ineen hebben geslagen om samen energieneutraal te worden. Of neem een energieplatform zoals Vandebron. Op dit platform worden consumenten en producenten van energie aan elkaar gekoppeld om zo duurzaam te voorzien in de energiebehoefte.

Ook voor bedrijven liggen er legio kansen. Denk aan het helpen van burgers om minder energie te gebruiken, het ontwikkelen van nieuwe vormen van energieopwekking of het aanbieden van nieuwe - financieringsvormen. Zo biedt de energietransitie ons allemaal een prachtige kans. Dat brengt een duurzame wereld veel dichterbij.

Marc Oosterhout is communicatiedeskundige, medeoprichter van reclamebureau N=5 en voorzitter van Sire. Deze artikelenreeks is een opmaat naar zijn nieuwe boek: *Maatschappelijke problemen bestaan niet*.

**MEER OVER ERIC WIEBES MARC OOSTERHOUT ECONOMIE, BUSINESS EN FINANCIËN
ECONOMISCHE SECTOR MILIEU ENERGIE EN HULPBRONNEN VANDEBRON RUTGER BREGMAN
MARC OOSTERHOUT**

Columns & Opinie

BAS VAN DER SCHOT

COLUMN ELMA DRAYER

Urineren in een plastic fles omdat er geen tijd is voor wc-bezoek – het gebeurt bij Amazon

COMMENTAAR
CORONAVIRUS

De daden van het kabinet ademen niet dezelfde robuustheid als de woorden

OPINIE EPIDEMIEZIEKENHUIS

Het is tijd voor een apart epidemieziekenhuis

MEDIA IN DE VS

Fox News legt link tussen migranten en corona: **'China heeft dit gedaan'**

Start

Best gelezen

Nieuws

Zoeken

Service

BRIEVEN

DIT SCHRIJVEN ONZE LEZERS

Over de voordelen van het coronavirus, xenofobie en de **excuses** van Nederland aan Indonesië

MEER COLUMNS & OPINIE

Wilt u belangrijke informatie delen met de Volkskrant?

[Tip hier onze journalisten](#)

Algemeen

[Contact met de Volkskrant](#)

[Privacystatement](#)

[Abonnementsvoorwaarden](#)

[Gebruiksvoorwaarden](#)

[Cookiebeleid](#)

[Colofon](#)

Service

[Klantenservice](#)

[Mijn profiel](#)

[Vakantieservice](#)

Start

Best gelezen

Nieuws

Zoeken

Service

Meer de Volkskrant

Abonneren

Nieuwsbrieven

Digitale krant

Webwinkel

Inclusief

RSS-feeds

Facebook

Twitter

Android apps

iOS apps

Navigeer

Columnisten

Recensies

De Volkskeuken

Archief

Op alle verhalen van de Volkskrant rust uiteraard copyright. Linken kan altijd, eventueel met de intro van het stuk erboven.

Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@volkskrant.nl.

© 2020 DPG Media B.V. - alle rechten voorbehouden

Dit artikel krijgt u cadeau. Lees de eerste 4 weken gratis.

[Uitproberen](#) ✕

Start

Best gelezen

Nieuws

Zoeken

Service